Transportstyrelsens författningssamling

TRANSPORT STYRELSEN

TSFS 20[År]:[Nr]

Utkom från trycket
den [Välj ett datum]

Föreskrifter om ändring i Transportstyrelsens föreskrifter (TSFS 2011:61) om hälsokrav m.m. för lokförare;

beslutade den [Välj ett datum].

JÄRNVÄG

Transportstyrelsen föreskriver[1] med stöd av 8 och 9 §§ förordningen (2011:728) om behörighet för lokförare i fråga om styrelsens föreskrifter (TSFS 2011:61) om hälsokrav m.m. för lokförare

dels att 4 § ska upphöra att gälla,

dels att punkterna 2–4 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna ska upphöra att gälla,

dels att författningsrubriken, 2, 3, 5, 7, 10–14 och 23 §§ samt rubriken närmast före 3 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas tre nya paragrafer, 10 a, 13 a och 23 a §§, av följande lydelse,

samt beslutar följande allmänna råd.

Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om hälsokrav för lokförare samt särskilt tillstånd för läkare och psykologer

2 § De termer som används i dessa föreskrifter har samma betydelse som i lagen (2011:725) om behörighet för lokförare och förordningen (2011:728) om behörighet för lokförare.

Allmänna hälsokrav

3 §[2] En förare får inte lida av sjukdom eller tillstånd som kan påverka medvetandet eller medföra nedsatt uppmärksamhet, vakenhet, omdöme eller koncentration. Detsamma gäller sjukdomar eller tillstånd som kan orsaka plötslig arbetsoförmåga, nedsättning av balans eller koordination eller en betydande begränsning av rörligheten på så sätt att det kan innebära en risk för trafiksäkerheten.

[1] Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/59/EG av den 23 oktober 2007 om behörighetsprövning av lokförare som framför lok och tåg på järnvägssystemet i gemenskapen.

[2] Ändringen innebär att tredje stycket tas bort.

Remiss

Det är inte tillåtet att använda läkemedel eller andra ämnen som kan ha sådan inverkan som framgår av första stycket.

5 § Synfunktionen ska vara så god att all trafiksäkerhetsmässigt viktig information kan uppfattas utan svårighet. Följande krav ställs beträffande synen:

1. Avståndssynskärpan med eller utan korrektion ska uppgå till 1,0 binokulärt där värdet ska vara minst 0,5 i det sämre ögat.
2. Om nödvändig synskärpa endast uppnås med korrektionsglas får inte korrektionsvärdena överstiga +5 D (översynthet) eller –8 D (närsynthet) i den mest brytande meridianen.
3. Normalt färgseende ska vara påvisat genom vedertaget test.
4. Kontrastkänsligheten ska vara god.
5. Dubbelseende får inte förekomma.
6. Mörkerseendet ska vara normalt.
7. Ögonens och huvudets rörlighet ska vara normal.
8. Progressiv ögonsjukdom eller annan ögonsjukdom som kan innebära en risk för trafiksäkerheten får inte förekomma.
9. Linsimplantat, keratomi och keraktektomi är tillåtna om kontroller sker i den omfattning som behandlande läkare finner lämpligt.
10. Förmåga att motstå bländning ska finnas.
11. Synfältet ska vara normalt.

Läkare med särskilt tillstånd får efter utlåtande från en ögonläkare, i undantagsfall, godkänna ett annat korrektionsvärde än vad som anges i första stycket 2.

Kontaktlinser är tillåtna oavsett korrektionsvärden under förutsättning att läkare med särskilt tillstånd bedömer att föraren i övrigt uppfyller synkraven.

7 § Hörselfunktionen ska vara så god att all trafiksäkerhetsmässigt viktig information kan uppfattas utan svårighet.

Hörselfunktionen ska bekräftas med audiogram.

Allmänna råd

Riktvärden vid tonaudiometri är att hörseltrösklarna inte bör överstiga 40 dB vid frekvenserna 500 och 1 000 Hz samt 45 dB vid frekvensen 2 000 Hz för vardera örat.

10 § För att bedöma om förarkandidaten uppfyller hälsokraven i dessa föreskrifter ska förarkandidaten genomgå en inledande medicinsk hälsoundersökning.

Inför undersökningen ska förarkandidaten avge hälsodeklaration på en blankett som Transportstyrelsen har fastställt.

Undersökningen ska förutom en allmän medicinsk undersökning innehålla

1. undersökning av syn, hörsel och färgseende genom användning av vedertagna metoder och tester,
2. kontroll av längd och vikt,
3. kontroll av blodtryck och blodsockernivå,

Remiss

4. nödvändiga urin- och blodprov för upptäckt av tillstånd och sjukdomar som indikeras vid den medicinska undersökningen eller som framkommer av hälsodeklarationen,

5. undersökning genom vedertagna metoder och tester som kan påvisa bruk av narkotika, psykoaktiva läkemedel eller alkohol som kan innebära en risk för trafiksäkerheten, och

6. en bedömning av ett elektrokardiogram (EKG) efter undersökning vid vila.

Allmänna råd

Vid bedömningen av om förarkandidaten uppfyller hälsokraven i dessa föreskrifter bör läkaren beakta förarkandidatens samlade medicinska förhållanden och deras betydelse för förmågan att framföra järnvägsfordon på ett säkert sätt.

Vid bedömningen bör exempelvis följande omständigheter beaktas:

– sjukdomens eller tillståndets art och symtombild,

– sjukdomens eller tillståndets svårighetsgrad och prognos,

– om sjukdomen eller tillståndet är stabilt och välbehandlat,

– hur förutsägbara eventuella symtom eller försämringar är,

– risken för plötslig påverkan på förmågan att framföra järnvägsfordon,

– om behandling eller läkemedel kan påverka förmågan att framföra järnvägsfordon, och

– om flera sjukdomar eller tillstånd tillsammans kan påverka förmågan att framföra järnvägsfordon, även om de var för sig inte bedöms ha sådan påverkan.

Vid behov kan bedömningen kompletteras med ytterligare medicinska uppgifter eller specialistbedömning.

10 a § Läkaren ska bedöma om förarkandidatens hälsotillstånd kräver att regelbundna hälsokontroller utförs med kortare intervall än vad som anges i 12 §.

11 § För att bedöma den yrkespsykologiska lämpligheten i förhållande till förmågan att framföra järnvägsfordon ska förarkandidaten genomgå en inledande yrkespsykologisk undersökning.

Undersökningen ska minst omfatta bedömning av

1. kognitiv förmåga, där uppmärksamhet och koncentration, minne, uppfattningsförmåga och slutledningsförmåga ska beaktas,

2. kommunikationsförmåga, och

3. psykomotorisk förmåga, såsom reaktionssnabbhet och koordination av handrörelser.

Den yrkespsykologiska bedömningen ska utformas så att det i undersökningen kan bedömas huruvida förarkandidaten

1. har några konstaterade yrkespsykologiska brister, särskilt vad gäller funktionell förmåga, och

Remiss

2. uppvisar några relevanta faktorer avseende personligheten som sannolikt kan påverka förmågan att framföra järnvägsfordon på ett säkert sätt.

12 § För att bedöma om föraren fortsatt uppfyller hälsokraven i dessa föreskrifter ska föraren genomgå regelbundna hälsokontroller minst vart tredje år upp till 55 års ålder och därefter varje år.

13 § Inför hälsokontrollen ska föraren avge hälsodeklaration på en blankett som Transportstyrelsen har fastställt.

Den regelbundna hälsokontrollen ska förutom en allmän medicinsk undersökning minst innehålla

1. undersökning av syn, hörsel och färgseende genom användning av vedertagna metoder och tester,
2. kontroll av längd och vikt,
3. kontroll av blodtryck och blodsockernivå,
4. nödvändiga urin- eller blodprov för upptäckt av tillstånd och sjukdomar som indikeras vid den medicinska undersökningen eller som framkommer av hälsodeklarationen, och
5. undersökning, efter klinisk indikering, genom vedertagna metoder och tester som kan påvisa bruk av narkotika, psykoaktiva läkemedel eller alkohol som kan innebära en risk för trafiksäkerheten.

För en förare som har fyllt 40 år ska hälsokontrollen även innehålla en bedömning av ett elektrokardiogram (EKG) efter undersökning vid vila.

Allmänna råd

Vid bedömningen av om föraren fortsatt uppfyller hälsokraven bör läkaren beakta förarens aktuella samlade medicinska förhållanden och förändringar som har inträffat sedan den föregående hälsokontrollen.

Vid bedömningen bör exempelvis följande omständigheter beaktas:

– om en tidigare konstaterad sjukdom eller ett tillstånd har förändrats,

– om nya sjukdomar eller tillstånd har tillkommit,

– förekomst av nya eller förändrade symtom,

– om behandling eller läkemedel har förändrats eller kan påverka förmågan att framföra järnvägsfordon, och

– om flera sjukdomar eller tillstånd tillsammans kan påverka förmågan att framföra järnvägsfordon, även om de var för sig inte bedöms ha sådan påverkan.

Vid behov kan bedömningen kompletteras med ytterligare medicinska uppgifter eller specialistbedömning.

13 a § Läkaren ska bedöma om förarens hälsotillstånd kräver att regelbundna hälsokontroller utförs med kortare intervall än vad som anges i 12 §.

Remiss

14 § Den förare som

1. har haft en sammanhängande frånvaro- eller sjukskrivningsperiod i mer än 30 dagar,
2. har haft upprepad korttidsfrånvaro, eller
3. har tagits ur tjänst efter direkt inblandning i en olycka eller ett tillbud,

ska före fortsatt tjänstgöring bedömas av läkare med särskilt tillstånd.

Bedömningen ska avse om hälsotillståndet hindrar fortsatt tjänstgöring.

Bedömningen får begränsas till hälsoskäl som är av betydelse för fortsatt tjänstgöring i det enskilda fallet.

23 § Efter varje undersökning, hälsokontroll eller bedömning enligt 10, 13 eller 14 §§ ska läkaren upprätta ett skriftligt utlåtande på en blankett som Transportstyrelsen har fastställt.

Av utlåtandet ska det framgå om förarkandidaten eller föraren uppfyller hälsokraven. Om förarkandidaten eller föraren inte uppfyller kraven ska det anges i utlåtandet vad bedömningen grundas på.

Av utlåtandet ska det även framgå om det finns

1. villkor enligt 5 och 8 §§,
2. behov av ett kortare intervall mellan regelbundna hälsokontroller än det som anges i 12 §.

23 a § Efter den inledande yrkespsykologiska undersökningen enligt 11 § ska psykologen upprätta ett skriftligt utlåtande på en blankett som Transportstyrelsen har fastställt.

Av utlåtandet ska det framgå om förarkandidaten uppfyller de yrkespsykologiska kraven. Om förarkandidaten inte uppfyller kraven ska det anges i utlåtandet vad bedömningen grundas på.

---

1. Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 september 2027.
2. Beslut om särskild bedömning som har meddelats enligt den upphävda 4 § fortsätter att gälla enligt de villkor som har angetts i varje enskilt beslut.
3. Ärenden om särskild bedömning som har inletts hos Transportstyrelsen före ikraftträdandet men ännu inte har avgjorts handläggs enligt äldre föreskrifter.

På Transportstyrelsens vägnar

JOEL SMITH

Föredragande
(Väg och järnväg)

Remiss

Utgivare: Kristina Nilsson, Transportstyrelsen, Norrköping ISSN 2000-1975